

معراج شهدای مشهد، یک ساله بازسازی می شود

گزارش خبری



روزنامه‌نگار محمد کتانی

مشهد تا سال ۱۳۶۳ برخلاف دیگر شهرهای کشور جایی به نام معراج شهدا نداشت؛ شهدای مشهدی دفاع مقدس را که از جبهه به مشهد منتقل می‌کردند، یا از مسجد بناهای خیابان خسروی تشییع می‌کردند یا از سردخانه بیمارستان قائم^(ع)، حوالی سال ۱۳۶۳ قرار شد مشهد هم صاحب معراج شهدا شود و علی‌اکبر رضایی بحرآبادی که آن موقع مسئول تعاون لشکر نصر خراسان بود، مسئول این کار شد و در نهایت قرعه ساخت معراج مشهد به نام زمینی در بولوار توس و ابتدای شهرک امام‌هادی^(ع) افتاد. زمینی که مالک شخصی داشت و پس از گفت‌وگو و مذاکره، حاضر شد آن را به سپاه اجاره بدهد و در نهایت با کمک‌های مردمی و بودجه‌ای که سپاه اختصاص داد، معراج شهدای مشهد پا گرفت و از آن تاریخ به بعد همه شهدای مشهدی جنگ، اول به معراج آورده می‌شدند، سپس شست و شو و کفن می‌شدند و پس از شناسایی توسط خانواده‌ها از همین مکان تا حرم مطهر رضوی و بهشت رضا^(ع) تشییع می‌شدند. طبق مستندات موجود، از سال ۱۳۶۳ تا یک سال بعد از پایان جنگ، معراج میزبان پیکر بیش از ۱۶ هزار شهید بوده است؛ اما عملیات مرصاد که تمام شد، زمین اجاره‌ای معراج شهدا به مالک آن تحویل داده شد و خیلی طول نکشید که به کارگاه تانک‌سازی و تعمیرگاه خودرو و... تبدیل شد. این تغییر کاربری

فرهنگی و اداره‌کل حفظ آثار و نشر ارزش‌های دفاع مقدس به فکر احیای دوباره این مکان هویتی و تاریخی بیفتند.

● رزمه‌های احیا از سال ۱۳۸۴

دی ۱۲۸۴، نامه‌ای از معاونت مهندسی بنیاد حفظ آثار و نشر ارزش‌های دفاع مقدس به دست شهرداری مشهد رسید که در آن پیشنهاد شده بود شهرداری معراج شهدای مشهد را تملک و آن را احیا کند. شهرداری این نامه را به شورای وقت شهر مشهد فرستاد و با موافقت شورا، فرایند تملک معراج آغاز شد. مالک بنا در ابتدا با فروش مخالفت کرد، اما وقتی بعد از مذاکرات طولانی به فروش ملکش راضی شد، به دلیل نبود سند رسمی پرونده این ماجرا خیلی زود بسته شد. یک سال بعد، بار دیگر شهرداری برای خرید زمین معراج شهدا اقدام کرد و حتی از دادستانی هم کمک خواست، اما مخالفت مالک با فروش زمین، باعث شد که باز هم احیای معراج شهدا به بن بست بخورد.

شهریور ۱۳۸۶، سید محمد پژمان، شهردار وقت مشهد، در نامه‌ای دستور داد تا به هر شکل ممکن که می‌شود، زمین و ساختمان‌های معراج شهدا تملک شود که این بار هم بنا به دلایلی توافق با مالک حاصل نشد تا معراج شهدای مشهد همچنان در قالب تعمیرگاه و صافکاری به کار خودش ادامه بدهد. با این همه اما تلاش شهرداری برای تملک این بنای بارزش متوقف نشد و از این سال تا حوالی سال‌های ابتدایی دهه ۹۰ به هر شکل و شیوه‌ای که می‌شد، برای خرید زمین معراج شهدا اقدام کرد، اما هر بار بنا به دلایلی به در بسته خورد.

ماجرای تملک معراج شهدا از سال ۱۳۹۱ تا ۱۳۹۳ تقریباً مسکوت ماند، اما شورای شهر مشهد در ۸ مهر ۱۳۹۳، به صورت مستقیم به ماجرای معراج شهدای مشهد وارد شد و در مصوبه‌ای به شهرداری تکلیف کرد که به دلیل حاصل نشدن توافق با مالک زمین معراج در هفت سال گذشته، از طریق اعمال ماده ۹ خرید و تملک زمین‌ها برای اجرای برنامه‌های عمومی و عمرانی دولت و شهرداری‌ها، بنای معراج را تملک کند. فرایند توافق و اعمال این ماده قانونی برای تملک و احیای معراج تقریباً هشت ماه طول کشید تا اینکه در اردیبهشت ۱۳۹۴ معراج شهدای مشهد پس از سال‌ها دوباره برای مردم بازگشایی و به پایگاهی فرهنگی برای نشر و ترویج دفاع مقدس تبدیل شد.

● آغاز عملیات بازسازی معراج شهدا

اما شهریورماه امسال و در آستانه هفته دفاع مقدس، یوسف اسماعیل زاده، معاون فرهنگی و هنری سازمان فرهنگی شهرداری مشهد، اعلام کرد که معراج شهدا به زودی بازسازی می‌شود، وعده‌ای که همین چند روز پیش بالاخره محقق شد.

محمد رضا قلندرشریف، شهردار مشهد، در پستی اینستاگرامی از آغاز فرایند بازسازی این مکان هویتی و تاریخی و مقدس شهر مشهد خبر داد و نوشت: «برای مشهدی‌هایی که دوران دفاع مقدس را به خاطر دارند، «معراج شهدا» یکی از خاطره‌انگیزترین بناهای شهر حساب می‌شود، جایی که دوشنبه‌ها و چهارشنبه‌ها میزبان لاله‌های گلگون‌گفنی بود که با ارزش‌ترین دارایی خود یعنی جانشان را کف دستشان گرفتند و رفتند برای دفاع از این آب و خاک. معراج شهدا یک سرمایه معنوی بسیار ارزشمند برای شهر آقا امام‌رضا^(ع) است؛ سرمایه‌ای که غبار غفلت موجب شده بود تا سال‌ها نسبت به آن بی‌توجهی صورت گیرد و شرایط ظاهری مناسب و شایسته‌ای نداشته باشد. خیلی پیگیری کردیم تا دستی به سر و روی این بنای فاخر فرهنگی شهر بکشیم. شورای شهر مخصوصاً کمیسیون فرهنگی هم



در بحث حمایت، سنگ تمام گذاشتند و بالاخره شد آنچه که باید می‌شد؛ شروع عملیات اجرایی بازسازی معراج شهدا. بازسازی صرف را دنبال نمی‌کنیم؛ نمادهای مختلفی طراحی شده است که رنگ و بوی هنری و فرهنگ ایثار و شهادت دارد و به لطف خدایک مجموعه فرهنگی شایسته را خواهیم داشت. ان شاء... که یک ساله بتوانیم پروژه را جمع کنیم و به سرمنزل مقصود برسانیم تا بیش از این شرمندۀ شهدا نباشیم.»

● بازسازی معراج شهدا به خواست مردم

نایب‌رئیس کمیسیون فرهنگی و اجتماعی شورای شهر مشهد نیز در گفت‌وگو با خبرنگار شهرآرا، بر بازسازی این بنای هویت بخش شهر تأکید کرد و گفت: بازسازی



معراج شهدای مشهد و قرارگرفتن آن در اختیار مردم از اولویت‌های مهم شورای شهر و جزو درخواست‌های مهم مردم از مدیریت شهری بود و این کار البته باید زودتر انجام می‌شد. با این همه، شهرداری باید این عنصر هویت بخش شهر مشهد را که خاطرات زیادی از رشادت‌های خانواده‌های شهدا در خود دارد، با نگاه علمی و با حفظ هویت خودش بازسازی کند.

مهدی ناصحی ادامه داد: معراج شهدا یک



ظرفیت با ارزش فرهنگی برای شهر مشهد است و باید برنامه‌های فاخری برای این مکان طراحی و ظرفیتی برای یادآوری خاطرات شهدا و خانواده‌های آن‌ها ایجاد شود؛ خانواده‌های شهدا و بسیاری از مردم از لحظه رویارویی با پیکرهای شهدا خاطرات زیادی دارند.

وی با بیان اینکه کار بازسازی معراج شهدا باید به سرعت تمام شود و این مکان هویتی در اختیار مردم قرار بگیرد، تصریح کرد: معراج شهدای مشهد مثل سایر زیرساخت‌های فرهنگی شهر باید در اختیار شهرداری مشهد باشد و مدیریت شهری با همکاری سایر سازمان‌های مردم‌نهادی که در این عرصه تجربه‌های موفق دارند، برای احیای دوباره معراج شهدا و اجرای برنامه‌های فرهنگی در آن همکاری کند.

● بازسازی با طرحی فاخر

معاون شهردار و رئیس سازمان فرهنگی و اجتماعی شهرداری مشهد هم در مصاحبه‌ای با شهرآرا با اشاره به اهمیت و قداست معراج شهدا بیان کرد: معراج شهدای مشهد محل آخرین وداع و دیدار خانواده‌های شهدا با آن‌هاست و مکانی مقدس به شمار می‌آید و همه تلاش ما در



بازسازی معراج شهدا این است که فضایی ترسیم کنیم که متناسب با جایگاه این مکان باشد و کرامت شهدا و تکریم مقام شامخ شهید و شهادت در آن صورت بگیرد. جاوید کیانی با تأکید بر طراحی فاخری که برای بازسازی معراج شهدا در نظر گرفته شده است، افزود: بازسازی معراج شهدا موضوعی بود که هم شورای اسلامی شهر مشهد به شدت پیگیر آن بود و هم اینکه دغدغه شهردار مشهد و شهردار منطقه ۱۰ بود و باید اجرایی می‌شد. معراج شهدا قرار است براساس طرحی فاخر بازسازی شود و این مکان به نوعی به موزه معراج تبدیل خواهد شد. امیدواریم که با حمایت‌های شورای شهر و تلاش شهرداری منطقه، بازسازی معراج شهدای مشهد تا پایان این دوره و حتی زودتر به پایان برسد و در اختیار مردم قرار بگیرد.

● با اعتبار ۲۲ میلیارد تومان

جزئیات بازسازی معراج شهدا و طرح آن را وحید برجسته‌نژاد، شهردار منطقه ۱۰، برای شهرآرا تشریح کرد و توضیح داد: شهرداری مشهد پس از رفع مشکلات این مجموعه عملیات اجرایی بازسازی آن با نمادهای به یادماندنی را آغاز کرده است. عملیات بازسازی معراج در ساحتی به متراژ ۱۳۰۰ مترمربع انجام خواهد شد و دوازده ماهه به پایان خواهد رسید و برای آن ۲۲ میلیارد تومان اعتبار در نظر گرفته‌ایم. وحید برجسته‌نژاد با اشاره به المان‌ها و نمادهایی که برای این مجموعه طراحی و در جریان بازسازی معراج در آن جانمایی خواهند شد، تصریح کرد: در بازسازی مجموعه فرهنگی معراج شهدای خراسان نمادهایی مثل یادمان عروج، نماد شهادت، هشت دروازه بهشت (نماد هشت سال دفاع مقدس) مجسمه سرو به عنوان نماد علم عزاداری امام حسین^(ع)، ضریح و سایر نمادهای متناسب با فرهنگ ایثار و شهادت طراحی، جانمایی و نصب خواهد شد. ضمن اینکه با احداث طبقه منفی یک معراج شهدا، شهروندان محله توس می‌توانند از خدمات فرهنگی آموزشی آن استفاده کنند.

وی ادامه داد: همچنین پل عابر پیاده ابتدای خیابان امام‌هادی^(ع) نیز باتوجه به هم‌جواری با معراج شهدا با المان سربند شهدا فضایی خواهد شد.



به احتمال زیاد گام نخست این مرکز در اردیبهشت‌ماه سال آینده آماده بهره‌برداری خواهد شد. نکاحی با اشاره به افزایش برخی نقص‌های فنی در خط یک، گفت: باتوجه به افزایش ظرفیت این خط در دو ماه گذشته نقص فنی نیز افزایش یافته، هرچند این نقص‌ها عمده نبوده و ایمنی در سفر کاهش نیافته است. البته برای سال آینده نزدیک به ۲۰۰ میلیارد تومان برای خرید لوازم‌پدکی پیش‌بینی شده است.

● بازنگری در معماری ایستگاه‌های مترو

وی افزود: مترو یک شهر زیرزمینی است و توجه به آن باید بیشتر از سطح شهر باشد. امروز فرهنگ استفاده از مترو بین مردم مشهد جا افتاده و همین موضوع سبب شده است به طراحی ایستگاه‌های مترو بیشتر توجه شود. از این رو، علاوه بر اینکه امیدواریم در طراحی جدید ایستگاه‌ها به موضوعات معماری و شهرسازی بیشتر توجه شود، درصدد هستیم در سال آینده نیز مطالعات بازنگری ۲۶ ایستگاه فعال موجود خطوط قطار شهری را داشته باشیم.

● نخستین مرکز نوآوری حمل‌ونقلی کشور در مشهد

وی افزود: همچنین برای نخستین بار در کشور، اولین مرکز نوآوری حمل‌ونقل در مترو مشهد ایجاد می‌شود که

● حمل‌ونقلی در دنیا محسوب می‌شود.

نکاحی در بخش دیگری از این نشست خبری به موضوع درآمدزایی از ظرفیت‌های موجود شرکت متبوع خود اشاره کرد و گفت: برای تأمین نیازهای مالی مان، ظرفیت‌هایی مانند تبلیغات در مترو و غرفه‌های تجاری را داریم. اما تا امروز از آن‌ها به خوبی استفاده نشده است و به دنبال این هستیم که بتوانیم این شیوه‌های کسب درآمد را ارتقا دهیم. مدیرعامل شرکت بهره‌برداری قطار شهری مشهد در ادامه به بیان بخشی از دستاوردهای این شرکت پرداخت و تشریح کرد: در مدت سیزده ساله فعالیت شرکت بهره‌برداری، تأمین قطعات و ساخت داخل آن‌ها، ایجاد مسیر نایب‌انیا و ارائه خدمات با کیفیت به مسافران، رخ‌ندادن حادثه جانی به جز یک مورد و... باعث پیش‌گامی مشهد در بسیاری از فعالیت‌های حوزه فنی و تخصصی مترو شده است.

گرفت و اکنون ۶۰ دستگاه واگن برای این خط کمبود داریم.

● ساخت، پس از اولین پیش‌پرداخت

وی افزود: با وجود اینکه تأمین واگن با شرکت ساخت قطار شهری بوده است، در راستای تسهیل در تأمین واگن خط یک، موضوع تأمین واگن این خط به شرکت بهره‌برداری سپرده شده است. پس از انجام مراحل ابتدایی، یک شرکت تولیدکننده داخلی، گزینش مربوط به ساخت راطی کرده و اکنون برای عقد قرارداد با این شرکت در راستای تأمین شصت دستگاه واگن خط یک، فرایند مناقصه در حال انجام است.

مدیرعامل شرکت بهره‌برداری قطار شهری مشهد با بیان اینکه به احتمال زیاد اوایل سال آینده قرارداد شصت دستگاه واگن به امضا برسد، گفت: پس از امضای قرارداد و پرداخت پیش‌پرداخت نخستین واگن‌های خط یک، هجده ماه پس از عقد قرارداد، به دست ما خواهد رسید. وی در ادامه با اشاره به برنامه‌های این شرکت برای استقبال از بهار ۱۴۰۳ اظهار کرد: در این راستا، شرکت بهره‌برداری قطار شهری علاوه بر برنامه‌های قبلی و باتوجه به تقارن نوروز با ماه مبارک رمضان فعالیت‌های فرهنگی در ایستگاه‌ها و آذین‌بندی و زیباسازی ایستگاه‌ها را هم در برنامه دارد. همچنین در روز تحویل سال برای نخستین بار فعالیت مترو مشهد به صورت ۲۴ ساعته خواهد بود.

نشست خبری



روزنامه‌نگار یحیی قلی‌پور

دوم اسفند ۱۳۸۹ بود که کلان‌شهر مذهبی مشهد مجهر به شیوه جدید حمل‌ونقل درون شهری شد. در این روز زائران و مجاوران بارگاه رضوی برای نخستین بار در این شهر از مترو برای سفرهای درون شهری‌شان استفاده کردند و حالا پس از گذشت سیزده سال، دو خط مترو به صورت میانگین در روز، ۳۰۰ هزار مسافر را جابه‌جا می‌کنند و با اضافه شدن گام نخست خط ۳ مترو مشهد در سال آینده، حجم سفر از طریق خطوط ریلی درون شهری مشهد به مراتب افزایش خواهد یافت.



در آستانه سالروز آغاز به کار مترو در مشهد، مدیرعامل شرکت بهره‌برداری قطار شهری مشهد هم با حضور در جمع خبرنگاران، وضعیت فعلی خطوط فعال قطار شهری، کمبودها، برنامه‌ها و دستاوردهای این حوزه را تشریح کرد. بهرام نکاحی با بیان اینکه امیدواریم با تکمیل دیگر خطوط، ظرفیت بهره‌برداری از مترو در مشهد کامل شود، اظهار کرد: در طراحی اولیه خط یک قطار شهری مشهد، ۱۲۰ ایستگاه واگن برای این خط در نظر گرفته شده بود و آن زمان ۶۰ دستگاه واگن در اختیار ما قرار

اطلاعیه عناوین و نحوه محاسبه عوارض و بهای خدمات جدید شهرداری مشهد

به اطلاع مؤدیان و شهروندان گرامی می‌رساند؛ عناوین و نحوه محاسبه عوارض و بهای خدمات جدید شهرداری مشهد برای اجرا از ابتدای سال ۱۴۰۳، به همراه متن کامل مصوبات در پرتال سازمان شهرداری و شورای اسلامی شهر مشهد به نشانی‌های زیر بارگذاری شده و قابل مشاهده می‌باشد.

www.official.mashhad.irwww.shora.mashhad.ir